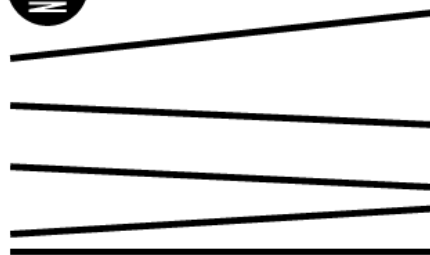

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Rosenstein, Carl von.; [af N. v. Rosenstein] ;
oversat af det Svenske af Johan Storm Munk.
Biskop Rosensteins Ligprædiken over ... Carl
August, Svea-Rigets Kronprinds; tilligemed
Personalier over Højsamme

Christiania : trykt og forlagt af N. Wulfsberg,
1810

31 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

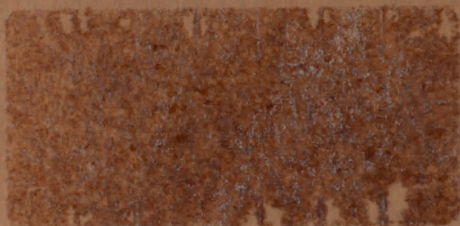

Rosensteins
Lignradiken over
Carl August.
China 1810.

DA 41^{II}-189

rev. 1915

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020574624

32

190^{IV}, 256.

DA 41^{II} - 189

Biskop Rosensteins
L i g p r æ d i k e n
o v e r

Højfelig Hans Kongelige Højhed

C a r l A u g u s t ,

Svea-Rigets Kronprinds;

tilligeme

P e r s o n a l i e r

over Højfamme.

Oversat af det Svenske

af

Johan Storm Munk,

Feldtprovst.

Christiania, 1810.

Trykt og forlagt af N. Wulfsberg.

jeden

Lignd Prædiken over Højsalig Hs. kongelige
Højhed Carl August, Svealrigets Kron-
prinds, holden i Ridderholms Kirke i Stock-
holm, den 13de Juli 1810, af Dr. Carl
von Rosenstein, Biskop i Linköping.

Gud, vor himmelske Fader! har Du overgivet os? — Jesus
Christus vor Frelser! er Du ikke nærværende hos et Folk,
som i dit Navn, til din Tilbedelse forsamles? — Gode, træ-
stende Aand! beder Du ikke godt for os? — Højløvede
Gud, Fader, Søn og Helligaand, Dig anraabe vi! Et
Folk, som har gennemgaaet mange tunge Provelser, som
af en Mængde almene Ulykker var ført til Brinken af sin
Undergang, som mandigt besluttede og ædelt udførte sin
egen Redning, som heri understøttedes af din almægtige
Haand, og fandt sit Foretagende velsignet af Dig paa en
udmærket Maade, som saae de glædeste Dage opklares, — er
nu atter falden i Sorgens Dyb, har ved et eneste Ulykkes
Slag mistet en højagtet Konges troeste, bedste, jordiske Støt-
te, og Borgen for sin egen Fremtids Lykke. Med blødende
Hjorter nærmer sig dette Folk til Dig i Bønner, evig for-
barmende Gud! — Herre! overgiv os ikke. Din Godhed, din
Almagt, din Visdom er vor eneste Tilflugt, vort eneste
Haab i Farens, Savnets og Bedrøvelsens Stund.

Store Gud! Du som holder Forbund og Barmhertighed! agt ikke ringe af den Gjen-vordighed, som er udest over os! Forbarme Dig atter over os efter din store Mildhed! Hør os, Fader vor! m. m.

Text: Jobs 7de Cap. 11te Vers.

Jeg vil tale i mit Hjertes Angest, og vil udsige min Sjels Bedrøvelse.

Disse Jobs Ord udtrykke en oprørt Sindssforfatning. De afmale, hvad vi i denne Stund erfare. At kunne udgyde sine Følelser, tale om sit Tab, om sit Savn, sin Bedrøvelse, er for Menneskehjertet en Slags Lættelse, ofte en fuldkommen Trang. Det tilhører Højagtelse at levende ihukomme ædle og store Mænds Fortjenester, Taknemmelighed at tolke dem; det tilkommer en Christens Overbeviisning, af Religionen at hente Trøst ved deres Bortgang, en Trøst, som vore Hjerter nu saa vel behøve. Velsignede Tilhørere! lader os hellige denne Stund til dette Formaal! Hs. K. H. Carl August, Sverigets Kronprinds er bortgangen. Hans Støv skal overgives til sit Hvilested. Jeg vil tale i mit Hjertes Angest, jeg vil udsige min Sjels Bedrøvelse; jeg vilde kunne skildre hvad vi ejede, hvad vi tabte; mit Hjerter higer efter, af Christendommens hellige Sandheder at fremlæde nogen Trøst, nogen Styrke til endnu eensgang at kunne haabe Fædrelandets Røe og lysere Dage.

J mindes det, Christelige Tilhørere! thi desværre det kan ikke glemmes, hvilken haard Skjæbne vi har gennemgaaet, hvilke onde Tider vi have oplevet. Efter Trødragtens og Partie-Aandens Tid kom Letsindighedens. Sæderne vare mere og mere forfaldne, Letsind tiltog, Daadløshed udbrededes, Fædrelands-kjærlighed astog under Egennyttens, Lykkesøgeriets, Slaphedens og Forsængelighedens daglige Tilvæxt. Vi modnedes til Ulykke og Trældom. Vi erfarede i fuldt Maal Sandheden af Salomons Ord, at Synd er et Folks Fordærvelse. Vort Land sønderlemmedes, Fienden nærmede sig Hjertet af Riget, Alt var i Uorden, Statsverket forstyrret, Forraaden udtømt, Ungdommen borttrykket, og hele Samfundets Opløsning ventedes Dag fra Dag. — Men tapre Mænd opstode med den hele Styrke, som Mod, Dyd og ædle Foretagender altid skjenke. En højagtet og elsket, en baade raa Stridens Vane og under Fredens Roe prøvet Hyrste rækkede sin Arm til Etøtte for det valkende Fædreland. Han blev vor Konge, Samfundet vandt Styrke, og Sverrig tilbagevandt Muligheden og Haabet af Lykke og Selvsstændighed.

Dette Haab burde befæstes, vor Fremtids Sikkerhed forvisses ved en bestemt Tronsfølge. Om den Højeste nogensinde for Menneskers Øjne har villet vise sin velsignende Haand, sit ledende Forsyn, saa skeede det visseligen ved denne vigtige Beslutning. —

Omgiiven af Fiender og Farer, endnu ikke ganske enigt indbyrdes, under mangfoldige Befyringer, beslutter det Svenske Folk sin Selvstændighed, kalder til sig en Fyrste, som i Spidsen for en imod os opstillet Hær havde fortjent vor Afgtelse; denne Fyrste hidkommer, Freden vindes, Roligheden er atter tilvejebragt, og i det hele Folk blev eet Hjerte og een Sjæl. — Kongen vandt en Søn, hvilken han omfattede med al en Faders Omhed, en Vens Tillid. Vi modtog en Kronprinds, som vi paa Rigtet om hans Egenstaber havde selvwilligen valgt, og som gik vore Ønsker imøde. Det Baand knyttedes, som uopløseligen fæstede ham til os, og vor Kjærlighed, vor Trost, vor Taknemmelighed til ham. — Al! hvad kunde ikke Konge og Folk vente af en saa prøvet Helt, Statsmand, Menneskeven? — Og hvor dybt ere vi ikke atter faldne? — Et Skib kastes under Stormen, Sejlene sønderslides, Besætningen formindskes under Strabadserne, Røret svigter, Nød, Hunger, Elendighed true at forøge Nødslerne, det er nærvæd at opsluges af Bølgerne; men Mod og Raadvilshed sejre over Faren, det nærmer sig Havnen, Folket nyder Begyndelsen af en roligere Dag, priser Forsynet, glæder sig — og i samme Stund drives det atter ud paa Dybet af nye Stormvinde.

Store Gud! Dine Tanker ere ikke vore Tanker. Ubegribelige ere dine Domme, og urandsagelige dine Veje. Vi

haabede, at der skulde vordé Fred, men her kom intet Godt; vi haabede, at vi skulde vordé lagte, og see! her er nu en ny Gjenvordighed. Da vi tænkte, at Faren var overstanden, da vi, næsten udmattede af Møje og Uroe, overgave os til Sorgløshed, nødé Hvilen og Roligheden, styrtedes vi i nye usøgte Bekymringer. — Menneskets Hje indseer ikke Sammenfjædningen af et visere Forsyns skjulte, kraftige Midler; dets indskrænkede Forstand kan ikke opdage Guds Hensigter, Raad og Beslutning. — Vi see ofte Ustylden lide, den Dydige smægte under Trang, den Børgeløse fortrykkes, Lasten sejre til Jordens Blus sel og vor Slægts Skade, og vi sukke ved Enkelstes Plager, hvis Anledning eller Nytte vi ikke kunne begribe. Vi see stundom hele Folkelag kæmpe imod Ulykker, kues af Tyranner, trues af Uordener og Lovløshed, svækkes, foruroliges, vantrives; — vi see dem atter hæve sig ved medborgerlige Dyder, ved redelige Bestræbelser, og strax derpaa falde under Bolds magts, Lumskheds og Mørkheds Valde, hærjes, sønderstykkes, nedtrædes, et Rov for indvortes Misforstaaelser eller udvortes Bold. — Vi forbavses, vi forstrækkes, vi forstaae ikke, hvortil saa rædsomme Stjæbnér skulde tjene. Vi spørge med Uroe: Herre! seer Du det ikke? Jakobs Gud! agter Du det ikke? eller haver Du da forkastet Juda? haver din Sjel Ledé til Zion? — Ikke saaledes! lader os

berolige os! Gud bedrøver ikke Menneskene af Hjertet. Den Vej, han leder os igjennem Prøvetiden, er skjult for os. De Midler, ved hvilke han bereder vor Slægts Forædling, ere os ubekjendte. Hvad han nu gjør, vide vi ikke: Skriften lover dog, at vi herefter skulle faae det at vide. Vi lære imidlertid heraf, at sætte en Grænde se for vore jordiske Udregninger, et Maal for vore Ønsker; vi øves i Nøjsomhed, Tillid og Haab. Af alle dette Livs Omstændelser, Nøjer og Sorger, slutte vi aleneste med Sikkerhed til den evige, trøstende Sandhed, at vi ere skabte for et bedre Liv i en fuldkommen og lykkeligere Verden, hvor Tidens Gjenvordighed skal glemmes! hvor vor Bedrøvelse, der kun er timelig, der blot rækker igjennem dette korte Liv, skal ophøre, efterat den har født i os en evig og over al Maade vigtig Herlighed, efterat den, ved den Virksomhed, som Trangen skaber, den Eftertanke, Belynningen underholder, den Sindsstyrke, som Taalmodighed fordrer og Fortrøstningen til Gud skjenker, har beredet os til mandig Dyd og Christelig Tænkemaade.

Uforglemmelige Prinds! Du paatog Dig det høje, det tunge Kald, at sikre Svearigets Vel, at fuldende det, som var begyndt for vor Lykke, men som endnu fordrerede Tid, Ansorger og Klogskab for at bringes til Modenhed; Du paatog Dig i Fremtiden ved en viis og kraftfuld Styrelse at bøde paa vor Skade,

erstatte vort lidte Tab. Du kom til os. Rytet om dine Bedrifter og din Tænkemaade var gaaet forud og havde beredet Dig Vejen. Men hvor sandt vi ikke dine Egenskaber at overtræffe vor Forestilling! Haabet havde her ingen Ting forstørret. Rytet befandtes uden Overdrivelse. Vi saa Dig; dit mandige, rolige og milde Blik indtog vore Hjerter. Du taledes til det Svenske Folks Udsendte; Højagt, Beundring og Glæde vædede Alles Dine. Du viste Dig for Rigets Stander, gjorde Kongen og Folket din Eed; hver Tilstedeværende oplivedes af Haab; — vi kjendte os selvstændige ved Dig; — Indtrykket af en stor Sjæls Kraft kunde ikke miskjendes; — man erfor, at den som frygter Gud, den som har Dyden til sin Rettesnor, Menneskets Vel til sit Hjemed, dybt kjender de hellige Baand af Religion, Pligt, Ære og Samvittighed, over ham er Ingen, hans hele Væsen vorder Aand og Kraft.

Vigtige, mine Tilhørere! ere Kongers og Fyrsters Pligter, ansvarssuldt deres hæderlige, men og tillige møjsomme Kald. Samtidens Dine ere hestede paa dem; Esterverdenens Dom, Velsignelse eller Banære venter dem; for alle Kongers Konge skulle ogsaa de endag gjøre Regnskab. De tilhøre ikke sig selv, men sit Folk. Idelige Omsorger, dagligt Arbejde, tærende Bekymringer ere deres visse Lod. Uophørligen maa de see paa Statens Bedste, opmærksomme paa dens udvortes Forhold; med Iver,

Mod og Raadviiished berede Landets Forsvar, holde Lovene ihærd, frede Sikkerheden, opmuntre Bindsfæbelighed, bevare Sæderne, modstaae Vetsindigheden, og fremfor alt danne opvoksende kommende Slægter til Eys, Verlighed og Dyd. Hos sig selv maa de quæle alle menneskelige Svagheder, flye Smigge, Fornøjelserne, alle Lykkens, Magtens, Højhedens Forsørelser. Med Retviisheds Skarpsindighed, med Heltens Mod, med Taalmodigheds Udholdenhed, med Dydens Standhaftighed maa de omsfatte de meest forskjellige Vemner, give Samfundets Kræfter Retning, lede Hændelserne, udføre de vigtigste Jdrætter. — Hvilke mangfoldige, forbausende Egenheder udfordres ikke hertil! de findes blot hos dem, som elske Viisdom og søge den af Hjertet, som af Christi Aand ledes til Højden af menneskelig Dyd, Sindsstyrke og Selvsornegtelse.

Den Kronprinds, vi nu begræde, kjendte disse Forpligtelser, svarede til denne Skildring. En dyb Forstand var hos ham uddannet ved en omhyggelig Opdragelse, modnet under mangfoldig Erfaring. Han havde lært længe at lyde, førend han maatte befale. Ungdomstiden havde han helliget Videnskaberne, sine mandige Aar baade til Krigerens Eysler og Regentens fredelige Omsorger. — Der gives et Folk af samme Udspring som vi; ligt det Svenske i Sprog, Charakter og Sæder; mandigt, redeligt, elskende sine snedækkede Fjælde, sine fossende Strømme, sine

flippesfulde Kyster; tilfreds under et Luststrøg, næsten
 haardere end vort; kanskee endnu mere end vi skilte
 fra Sydlandenes Forsinelse og Yppighed. Hos dette
 tarvelige Folk havde vor Prinds øvet sig i Regje-
 ringskunsten; dette tapre, hærdede, men formedelst
 langvarig Fred fra Krig afvante Folk, havde han lært
 at forsvare sig imod fiendtlige Hære. Der var han
 kjendt, erkjendt, elsket til en Grad, som Regenter
 sjelden har opnaaet, aldrig de, som blot i Kongers
 Navn have befalet. Fra Norge medbragte han den
 Alvorlighed i Sæder, som passer til vor almene Cha-
 rakter, den Tarvelighed i Levemaade, der behøves i
 et fattigt Land, den aabne Redelighed, den Mand-
 dom, den Fasthed, som endnu skattes af de gamle
 Gothers Afkom. — Dertil havde han forhvervet sig
 udstrakt Mennesekundskab, Erfarenhed om det rin-
 gere Folks Trang, og den faste Klogskab, som ale-
 ne formaaer at sammenholde under Lovens Baand
 de ihenseende til Tilbøjeligheder, Tænkemaade og Øn-
 sker adskilte Dele af Samfundet, og at forene dem
 til et fælleds Maal: almeent Vel. — Et godt Hjer-
 te bliver mere og mere mennekekjærligt ved Ovelsen
 i at gjøre Godt. Under et usædvanlig virksomt Liv
 tiltog hos Prinds Carl-August den Medlidenhed,
 som indtager Hjertet; den Mildhed, som vinder Til-
 lid; den Retviished, som bereder Sikkerhed, den
 Velgjørenhed, som lindrer vor Slægts Nød og Ulykke.
 — Opmærksom paa sin Tidsalder, lærte han at kjende

dens Krav. I sine Grundsatninger som Statsmand standsede han paa den Punct, som enhver tænkende Samfundets Ben finder affstikken for sig. Han stode den Pragt, den Glæde af tom Højhed, som vækker Alvind, Had eller Latter; men iagttog altid den sande Værdighed, som byder Højagtelse, og beholdt antagne Skikke, nyttige Vaner, som den almene Aand fordrede eller medgav. — Arbejdsom, vedholdende, deeltagende var han i sin Omgangsmaade; god, men alvorlig, forekommende, men ligefrem, aaben, men med et skarpt Omdømme. — Jeg beraaber mig paa enhver af Eder, som havde Udgang til ham. Hvilken Overlegenhed i Dømmekraft fandt I ikke hos ham, naar han taledes om Væsen, som angik almeent Vel? Hvilken Rigdom af Kundskaber? Hans hele Væsen bød Højagt, men den Godhed, som lyste af hans Dine, som sporedes i hans Udtryk, som styrede alle hans Gæder, fremkaldede tillige Tiltro, betryggede Nedeligheden, forekom Frygten. Med saadanne Egenskaber, saadan Tænke- og Handle-Maade var han skabt til at befale, vis paa at blive adlydet, vis paa at et taknemmeligt Folk skulde følge ham med Iver, med Glæde, med Trost i Liv og Død. En kort Tid var tilstrækkelig til at vise os, hvad vi ejede i ham. — Han havde aldrig opnaaet denne Højde af Klogskab og Dyd, hvis ikke Herrens Frygt hos ham havde været Vidsdoms Begyndelse, Indseglet paa hans Overbeviisning, Rette snoren for hans Liv. —

Og denne Fyrste have vi tabt! — Hvilket grueligt Slag, da vi hørte det grumme Budskab: Kronprindsen er falden, han er død! — Kronprindsen er død! gientoges med afbrudt Stemme fra Hytterne til Palladset. Kronprindsen er død! vor Konges Hjerter skal bryde, Tronen falde, Landet blive øde, Alt blive tabt! Neppe vilde man troe, at naturlige Aarsager vare tilstrækkelige til at afstedkomme et saa uventet, et saa knusende Ulykkestilsælde. — Uroe, Bestyrrelse, Mistroe, Forvildelse indtog baade Kongens Hjem og den stormende Glædes vante Boliger. Sorgen alene forenede os alle.

Ja! sørg, Svea Folk! Den Kiste her staaer, indslutter et Støv, som i Tiden oplivedes af en stærk, en ædel Sjæl. Der hviler et Bryst, indensfor hvilket et reent Hjerter altid slog ømt for Gud, for Færen, Dyden og Mennekeligheden. Der ligger en Årm sølesløs, fordem gjennemboret i Striden, som tapert hævedes til et elsket Lands Forsvar, og i Fremtiden havde gjort Sverriges Ære. — Vi tale i vort Hjertes Angest, vi ville udsige vor Sjæls Bedrøvelse. Forsynet har hos os kaldet Landmanden til Sorg, og til Klage: graad den, som græde kan. — Vor Konge græder, han har mistet sin Alderdoms Støtte, den som skulde fuldbyrde hans Verk, gjøre Sverrig lykkelig. — Græder, I Landets Indbyggere! I som

ofre Eders Liv og Eders Kræfter til Jordens Dyrkning! Græder! I ejede en Prinds, som kjendte Eders Stilling, retviis bedømte den, og ønskede at lette Eders Byrder. — Stridsmand! begræder en Ansører, som var vant til selv at dele Eders Nøje, som vurderede Eders Blod, men forstod, naar det gjaldt, at føre Eder til Sejer, til Ære. — Borgere! begræder en Fyrste, som havde lært at elske og søge Freden, at opmuntre Arbejdsomhed og Opfindsomhed. — I Embedsmænd! græder! han kunde bedømme Eders agtværdige Sysler, hos ham var den stille, redelige, undseelige Fortjeneste ikke glemt. — Ungdom! begræd din Ven; han kjendte Opdragelsens Vigtighed; hans Exempel skulde have dannet en Tidsalder af Færelighed, Flid, sand Oplysning og medborgerlige Dyder; hans Egenskaber lovede Dig at kunne leve og døe i et lykkeligt og selvstændigt Land. — Manddoms: Alder græd! hans Liv havde været Dig en Borgen for Røe, Orden, Sikkerhed. — Agtværdige Alderdom græd! Forsynet har bevarret, opholdet Dig, for at lade Dig opleve Sorgens og Bekymringens Tider.

Men ere vel vore Taarer de eneste Offere, vi bør hellige vor u dødelige Kronprindses Minde? Bisfalder Fornuften, medfører Fædrelandskjærligheden, tilslader Religionen en frugtesløs Sorg, en nedtrykkende Fortvivlelse? — Fra dette Sted, i Herrens Tempel, bør Alt paaminde os om Højagt for Guds

Beslutning, Hengivenhed under Guds Willie. — Herren gav, og Herren tog, velsignet være Herrens Navn! Herren er retfærdig udi alle sine Veje, og hellig udi alle sine Gjerninger. Vi have tabt, men den Vortgang: ne har vundet. Han skiltes fra Omsorger, Møje, Belymring. Her skulde han ofte have seet Fortjæ: nester, uden Middel til at belønne dem, Mangler, som han ikke kunde afhjælpe. Han hører nu ingen Nødens Raab, ingen Alvinds Bagvaskelser, ingen Bitterhed, ingen Smigge, ingen Utaknemmelighed. Salig, I vor himmelske Faders Skjød, nyder hans udødelige, lutrede Aand sine Dyders Løn, erfarer han Vissheden af Guds Naadestøster i Christo Jesu. — Os bør det taknemmelig at ihukomme dem, at søge at ligne ham i Lydighed mod Lovene, Uersfølelse, Fæ: drelandskjærlighed, Retviished, at vise os værdige til at være blevene antagne, hyldede, elskede af ham. — Os tilkommer det, ved Enighed, Sjælsstyrke og Dyd at sikre Samfundets Orden, befæste Roligheden, be: trygge almeen og Enkeltes Sikkerhed. Lader os sværge ved den ædle Carl Augusts Grav, med hans egne Ord: at hver Svensk Mand skal, ligesom han, hellere døe end forsømme Noget, som kan bidrage til det Svenske Folks Velfærd, Hæder og Selvstændig: hed! Amen.

P e r s o n a l i e r *)

over Højsalig Hs. R. H. C a r l A u g u s t,
Svearigets Kronprinds.

I Svea Kongernes Grav ned sættes nu en Fyrste, ikke ved Fødselen deres Slægtning, men ved en elsket Konges faderlige Kjærlighed forenet med deres Stamme, og ved Nationens frie Valg bestemt til at opstige paa deres Trone; en Fyrste, Svensk i Hjertet, og Sverrig tilhørende, men ogsaa tilhørende den hele Menneſkehed, som regner ham iblandt disse siældne Væsener, hvilke Forsynet sparsomt ſkjenker til dens Trøst; hvis store og elſkverdige Egenskaber, medens de leve, ublundet følges af Højagt og Kjærlighed, og efter Døden af aldrig ophørende Velsignelser. Denne elſkede, nu begravte og savnede Fyrste var: den højbaarne Fyrste Hr. C a r l A u g u s t, Svearigets Kronprinds, Arving til Norrige, Hertug til Slesvig, Holſten, Stormarn og Ditmarsken, Greve til Oldenburg og Delmenhorſt &c. &c., Stor-Admiral.

Endnu ere vi ikke komne tilbage fra den Bestyrtelse, Tidenden om hans uformodede Død opvakte: ſilbe ſkulle de Daarer aſtørres, som da af ſig ſelv og uſkrømtet runde:

*) Af Landshøvding Roſenſtein.

Overs. Anm.

aldrig Kulle vi glemme, hvad vi i ham har ejet, hvad vi i ham har tabt. Lader os alligevel vove for hans Minde, hvad re oprørte Følelser skulle synes at forraade; lader os vove at betragte det hele Omfang af vort Tab, og førend vi overgive hans elskte Levninger til at dele Svea-Kongernes Hvile, lader os sige den Rettighed, han har til at dele deres Ære.

Hs. Kongel. Højhed fødtes paa Slottet Augustenburg den 9de Juli 1768, og blev i Daaben kaldet: C h r i s t i a n A u g u s t. Hans Hr. Fader var Hertug Friedrich Christian af Holsten-Augustenburg, og hans Fru Moder Prindsesse Charlotte Amalia af det hertugelige Huus Holstein-Olden. Hans høje Byrd fra det ældgamle Oldenburgske Huus, som nu besidder Nordens trende Troner, betog ham ikke Fordelen af en Opdragelse, som simpelt og alvorlig, meget lignende de Privates, ikke var omgivet med alle de forførte Indtryk, som Haabet om en Kronerkan gjøre paa en ung og uersfaren Sjæl. Efter en omhyggelig plejet Vejledning i hans Forældres Huus, sendtes han, 14 Aar gammel, med sine tvende Brødre, Prindserne Friedrich Christian og Friedrich Carl Emil, til Universitetet i Leipzig, og forblev der i treende Aar. Blandt andre Studier sysselsatte Hs. Højhed sig med Philosophien, denne stundom misbrugte, men endnu oftere miskjendte Videnskab, som alligevel ene formaaer at uddanne Forstander, og gjøre alle andre Kundskaber ret anvendelige. Foruden det Tydske og Danske Sprog, hvilke Hs. Højhed ansaae for Modersmaal, kjendte han Latin, talede Fransk, Engelsk, Italiensk og noget Polsk, Norsk, og tillige, førend han hidkom, læste og forstod Svensk. De statistiske, særdeles Cameral-Videnskaberne, bleve i modnere Aar blandt hans behageligste Sysselsætninger; men isærdeleshed havde

han gjort de militairiske Studier til sit Formaal, dertil læ-
det af samme Tilbøjelighed, som bragte ham til at vælge
Krigsstanden til sin fornemste Syssel.

Hjemkommen til Augustenburg 17 Aar gammel, traadte
Prinds Christian August kort derefter i kgl. Danſk
Tjeneste, som Oberstlieutenant ved Garnisonen i Kjøbenhavn,
befordredes til Chef for det Tyenske Infanterie-Regiment,
da forlagt paa Sylland, samt blev Danſk Generalmajor.
Danmark var det Land, hvilket Prindsen bestemte at ofre
sine Indsigter, og om det fordredes, ogsaa sit Liv; men
det var ikke her, under Lykken af en langvarig Freds Ny-
delse, at han kunde give sine militairiske Talenter deres
sidste Fuldkommenhed. Han hastede til et Land, som
beeltog i de Forandringer, der rystede Europa. Visse-
ligen, da han med et uforſkrækket Mod, med en Helts varme,
men rolige Iver gik, for under Krigens Farer at lære den
Konst, engang at forsvare sit Fædreland, kjendte hans
ædle Hjerte en ſod Tilfredsstillelse ved, at det ikke var det-
te Fædreland, som ſkulde tjene ham til Lærebane; ikke hans
Landsmænd, som vare et Maal for Krigens Rædsler og
Ulykker; visse-ligen fulgte den samme Tænkemaade ham i
hans nye Fædreland, og havde fulgt ham paa Tronen.
Han kjendte Krigens nok, for at ſlatte Freden, og elſkede
Menneſkene nok, for ikke paa deres Bekostning at ſøge en
Fre, som da forſt er fuldkommen, naar den er nødvnun-
gen, naar de vundne Laurbær ikke farves af noget Blod,
som kunde spares.

Det var Rejſeren i Øſterrig, som han tilbød sin Tje-
neſte, for at ſtride for en Sag, som da troedes fælleds for
alle Konger. Udnævnt til Oberſt ved et Kyradſeer-Regi-
ment, indſtillede han ſig (1797) ved den uforglemmelige
Erkehertug Karls Armee; men Freden fulgte ſnart, og
Prindsen vendte tilbage til Danmark, hvorfra han tvende

Nar derefter, da Krigen paany udbroød, begav sig til den Østerrigiske Armee. Læt paa hinanden følgende Krigshændelser ere let opregnede, sjelden fuldkommen kjendte. Rygtet opholder sig ved Anførerne; Sejeren fælder Dommen imellem dem, og en retviis Dom, naar Sejrene følge paa hverandre, og ikke kunne tilskrives uforberedede og tilfældige Uarsager; imidlertid kan paa begge Sider Krigeren indlægge sig Ure, og ved Modgangen vise sig størst. Ved Tilbagekomsten til den Østerrigiske Armee, kort efter Bataillen ved Stockach, blev Prinds Christian August Østerrigsk Generalmajor, og fik Befaling over en Brigade, med hvilken han holdt Forposterne ved Limatsfloden i Schweiz, samt fulgte Armeens øvrige Bevægelser under dette Feldttog. Under det, som paafulgte Nar 1800, fremrykkede han med sin Brigade mod Kehl, og deeltog i det Slag, som bærer sit Navn af denne Fæstning, og som under Feldtmarsskalk-Lieutenant Kienmayers Commando varede i tvende Dage. Forenet med den store Armee, som anførtes af Feldtmarsskalk Kray, biværede Prindsen med sit Corps Slagene ved Engen, Viberach, Möskirch, Memmingen, Dittenheim, Nördlingen og Neuburg. a) Hvorledes han herved opførte sig, derom vidnede det Rygte og den Anseelse, han forhvervede sig ved den Østerrigiske Armee. At han ikke sparede sig selv, naar Faren og Stillingen forbrede det, detsom vidner den Contusion af en Kartætskugle, som han fik i Bataillen ved Engen, og den Blesure i Armen af et Bajonetskib, som han fik i Slaget ved Möskirch. Da han stod ved Innfloden, fik han i en Baabenhvile Tilladelse at

- a) I et af Prindsens første Feldttoge blev han angreben af Kopperne; thiønt disse stode i fuld Blomst paa hans Lege-
me, kunde Ingen hindre ham fra, saa syg han end var, at
sætte sig til Væb og tage Deel i en Bataille.

Overs. Anm.

rejste til Danmark; men indfandt sig snart tilbage ved Tiddenden om, at Krigsbevægelserne havde atter taget deres Begyndelse. Han beordredes nu til Tyrol under Feldt-Marskalk-Lieutenant Chastellers Befaling, og havde flere Træfninger med de Franske; General Chastellers Bortrejse satte Overbefalingen i Prindsens Haand. Han modtog og førte den under en mistlig Stilling, om ikke aldeles indsluttet, idetmindste truet af de tvende Franske Armeer, som havde sejret ved Marengo og Hohenlinden. Med en forsøgt Anførers Duelighed lykkedes det ham, uden det ringeste Tab, at føre tilbage til Østerrig den Hær, som var bleven ham betroet. En ny Fred (1801) sluttede for en Tid Krigen, og Prindsen saae igjen Danmark, med forøgede Kundskaber, med moden Erfarenhed, ogsaa deriblandt den ofte nyttige, som hentes fra Andres Fejl og Modgang. b)

Norge blev det lykkelige Land, som fornemmeligst skulde høste Frugten af Prinds Christian Augusts skjeldne Egenskaber, udviklede og befæstede ved Indsigter og den mandlige Alders Modenhed; det Land, hvor han, uden at bære en Krone, skulde forhverve samme Kjærlighed, som Titer og Aurelier, og det samme Minde. Han tiltraadte i Marts 1804 c) Befalingen over Tropperne i den Søndenfielste Deel af Kongeriget Norge; hans Virkekreds var endnu indskrænket til det Militaire, men ikke hans

b) Prindsen ilede tilbage til Danmark, saasnart han fik Efterretning om, at Fædrelandet truedes med Krig af England. Han beklagede ofte, at han, skjønt han rejste Dag og Nat, ikke kom til Kjøbenhavn, før end Dagen efter Bataillen den 2den April.

Overs. Anm.

c) I Marts 1803 den 14de Juni blev han ansat som Chef for det Søndenfielste Infanterie-Regiment, Commandant paa Frederiksteen, commanderende General Søndenfielsts r., og kom til Norge i Marts 1804.

Overs. Anm.

virksomme Sjæl. For Normanden fattede han en Kjærlighed, som aldrig ophørte, og deres Vel blev hans fornemste, næsten hans eneste Formaal. Den sikreste Grundvold for Borgerheld ansaae han at være en ret Dplysning om det Sande og Nyttige, en vedkundskab og Dplysning berednet Duelighed til almene og private Syster. Hertil søgte han paa alle Maader at bidrage, og foruden Andet, forskaffede han sig Kongens Tilladelse til en Underviisnings-Anstalt i Frederikshald. d) Til Alt, som kunde befordre Landets Opkomst og almeent Vel, strakte han, saalangt det stod til ham, en bidragende Omsorg. I Velgjørenhed, hvor han blot behøvede at raadsørge sit Hjerte og sin Evne, fulgte han med Fornøjelse det forstes Ledning, og overfled næsten den sidste, ikke formedelst en flodestøs Huusholdning, men ved Dpofrelse af egne Fornødenheder og Nydelser. Almene Stiftelser og den private Nødlidende erfare hans Rundsind, men fremfor Alt søgte han ved sine Velgjærninger at fremkalde Arbejdsomhed.

Den Krig, som England Aar 1807 begyndte med Danmark, gav Prinds Christian August en ny Anledning til at lægge sin Duelighed for Dagen, og fortjene Normændenes Taknemmelighed; ved hans vise Anstalter bleve deres Kyster beskyttede, og hans Evne til at bidrage til Landets Held forøgedes, da han ved denne Sagernes Stilling blev Præsæs i den da indrettede Regjerings-Commission.

Det tilkom en Normand, e) at opregne Alt, hvad han

a) Hans Durchl. Prinds Friedrich til Hessen, Norges Vice-Stattholder, paatog sig, efter Christians Bortrejse, at være Institutets Patron, og gav samme Navn af Christians Minde.

Overs. Anm.

e) Hvad Christian August har gjort for Norge, det er med uudflettelig Skrift præget i hver Normands Hjerte.

har gjort for dette Land; men da dette ikke indtræffer, da ufuldstændige Underrettelser, Tiden og Tilfældet ikke tilstøde at sætte hans Fortjenester i deres rette Lys, saa maa det tillades, istedenfor en fuldstændig Tegning, at fremkalde sandere Billeder end selve Aarbøgerne, at frembære mere hædrende Lovoffer, end den største Veltalenhed formaaer at give: — Normandens uafbrudte Kjærlighed; den Sorg, hvormed de skiltes fra deres elskte Christian; det Bifald, blandet med Misundelse, de gave Sverrigs Valg; det Savn og den Smerte, hvorudi de nu kappes med os.

Prindsens Ekilsmisse fra Norge beredtes af Hændelser, som mindst syntes at kunne give Anledning dertil. Danmark erklærede Sverrig Krig, og en Svensk Hær indbrød kort derefter i Norge, som ikke var beredet paa Angreb. Mangel paa Krigsfornødenheder, Mangel paa det Nødvendige for Livet, fælleds for Soldaten og Indbyggeren, Alt gjorde Forsvaret besværligt og tungt. Christian August overvandt alle Hindringer, og med den Oprigtighed, der egner et Folk, som har tabt Meget, men ikke sin Tapperhed og sine Fædres Ære, lader os erkjende sande Fortjenester hos en Fiende, hvis dette Navn bør bruges, men i Særdeleshed lader os erkjende Talenterne hos en Anfører, som Sverrig snart kaldte, for engang at sætte ham i Spidsen for sine Hære. Krigshændelserne bør ikke her opprives: Tiden tillader det ej: Beretningen bør ile til det, som Historien ikke ofte faaer omtale: tvende Folk, som stride mod hverandre uden Fiendskab, uden Had og Uvillie, som møde den Indrykkende med Venlighed, og strække broderlige Arme til den Fangne, som under Krigen befæste

Men snart vil ogsaa Beundring og Taknæmmighed oprejse ham Bautaftene, hvis Mener skulle tolke hans Værd og hans Daad for sildigste Efterlæggt.

Overs. Ann.

den indbyrdes Tilbøjelighed til Venfkab og naboelig For-
 ſtaaelſe, hvilken de fra længere Tid tilbage har næret og lagt
 for Dagen. Hvad ſom hidtil turde ſavne Exempel, er, at
 en Prinds, Anfører for en fiendelig Hær, uden Medvirken
 af Sejre, uden al fremmed Indflydſe, maaskee under
 en billig Frygt af mulige fortrædelige Følger, ved et frit
 og utvungen Valg kaldes til Tronfølger af det Folk, mod
 hvilket han ſtrider, og dette, da hans Arm endnu ſtod væb-
 net, da Freden endnu ikke tillod at anſee ham ſom Ven.
 I Sandhed, da dette Valg alene bør tilſkrives Overbeviis-
 ningen om hans Egenskaber og Dyder, have Faa modtaget,
 ligesom Faa fortjent et mere ſmigrende Beviis paa det ſande
 Ryktes, de virkelige Dyders Indtryk paa Menneſkenes Sjæle.

I Sverrig var en Regjerings-Forandring foregaaet;
 en elſket Konge var ved Fodſelens og Kjærlighedens fore-
 nede Ret opſtegen paa Tronen. Selv uden Livsarvinger,
 opfordrede han Nationen til, for Fremtiden at beſæfte Ri-
 gets og Tronens Sikkerhed: Rigets Stænders Valg af
 Tronfølgen ſaldt eenſtemmigen paa Prinds Chriſtian
 Auguſt. Prindsens Svar blev, hvad af ham kunde
 forventes: uden ſlygtig Attraae til en Krone, men rørt af
 en ædel Nations Tillid, forblev han ſin Pligt lydige, og tro
 mod den Konge, hvis Fordeel han under den hele Krig hav-
 de ſøgt at befordre. Hans eneste Vilkaar blev, at Freden
 med Danmark ſkulde være afsluttet. Kong Frederik VI,
 ſom forhen havde udnævnt Prindsen til General-Lieutenant
 og General, erklærede ham nu for Feldtmarſkalk og Statholder
 i Norge. Den forønskede Fred kom. Chriſtian Au-
 guſt ſled ſig løs af Normændenes Arme, fulgt af deres
 Taarer, fulgt af deres Beſtiſnelſer. Den Afſked, de toge
 fra ham, fortjente i alle ſine Omſtændigheder at berettes:
 man blev ikke ſtaaende ved Folelsens Udtryk; et Barmhjer-
 tigheds-Verk, kaldet Chriſtians Minde, og Stiftelsen

af et lærd og oekonomist Selskab for Norges Vel, bleve værdige og varige Vidner om en Tænkemaade, fælleds for enhver Stand, enhver Alder, modsagt af Ingen, tolket med Varme, bevaret med Bestandighed. Hærbøgerne maa gennemses, for at finde et Exempel af en ligesaa almeen, ligesaa varm Kjærlighed for nogen Tyrste, — og naar indtraf dette? I en Tidsalder, som ikke her bør bedømmes, men som vist ikke jevnede og lettede Vejen til Nationernes Velsald og Kjærlighed.

Den 7de Januar 1810 var den Dag, paa hvilken Sverrigs udkaarede Kronprinds først betraadte den Svenske Grund. "Jeg er nu Svensk; jeg skal for stedse blive det;" var hans første Udtryk, og dette Udtryk var ikke blotte Ord, men en Begyndelse til Virkeligheder, som havde skabt Sverrigs Held, om vor Lykke havde svaret til vort Haab.

Under Rejsen til Hovedstaden bekræftede han det Begreb, man havde fattet om ham: paa Drottningholm gav han Stænderne sin første Forsikring, og ved en rørende Tale en blidere Tilfredsstillelse, end Eder kunde give. Hans Indtog i Hovedstaden var en Glædesfest: Røgtet gik snart over til Overbeviisning, Haabet til Visshed: Tilbøjeligheden til at elske nye Tyrster forvandlede for ham i den grundede og faste Kjærlighed, som sædvanligen alene ved en længere Erfaring beredes. Den rørende og højtidelige Dag, da Sverriges Konge, for Sverriges forsamlede Stænder, optog til Søn den, han allerede som Fader elskede, da han gav ham at bære sit eget, dette af Svenske højtagede Navn Carl; da Prinds Carl August gjorde Kongen sin Eed, forsikrede ham om sin Højagt og Taknemmelighed, Nationen om sin Kjærlighed og Troskab; den ligesaa mærkværdige Dag, da Kongen i sin Afsked til Stænderne ytrede sit Haab, at se denne Tyrste fortsætte, hvad han

for sit elskede Folk havde begyndt; disse Dage skulle aldrig gaae af deres Minde, som derved vare Vidner og Tilhørere. Saa Dine vare uden Taarer; men Taarer, glædende og haabfulde, ulige dem, som nu flyde, frænvældende af Savnet og Sorgen.

Kronprindsen opofrede strax sin hele Eftertanke, sin hele Tid paa at gjøre sig værdig det ansvarsfulde Kald, han engang skulde beklæde. Nærværende ved Raadslagninger, hørte han med Opmærksomhed; talende sjelden, og aldrig uopfordret, men altid med Stempleet af en sand og moden Forstand. Kundskab og Oplysning indhentedes han ved Læsning og Samtale; Alt, som fordrede at besees, besøgte af ham, ikke med en flygtig Oversigt, men med en Kjenders Øje, som haster forbi Overfladen, for at fæste sig ved det Indre og Hovedsagelige. Alle gav han Afgang til sig, hørte dem med Taalmodighed, søgte Underviisning, svarede med Korthed og Dommekraft, med forenet Belevenhed og Oprigtighed: Ingen gik misnojet fra ham: Ingen uden en foretaget Højagt og Hengivenhed. Man elskede i ham Mennesket, uden at glemme, at han var Kyrste. Blandt alle Formaal syntes Underviisningen, Opdragelsesanstalterne, det rette Lysets Tilvært og Udbredelse at være det kjæreste for hans Forstand; alle Stiftelser til Redning og Lise for den Rødtørstige og Rødlidende det kjæreste for hans Hjerte. Lunds Akademie kaldte ham til Cantsler, og han bestemte dette Universitet en Omsorg, som uden tvivl havde beredet dets Trivsel og Tilvært. I Krigsvidenskabs-Akademiet og Videnskabs-Akademiet modtog han Titelen af deres første Medlem. Ingen Indretning for Syge og Rødlidende blev af ham ubesøgt. Den fattige havde allerede lært at elske i ham en Fader, et Haab, en Støtte. Med denne Kjærlighed for Videnskaberne og Menneskeheden, med det Forsæt, at vende sin Omsorg til alle fredelige

Grene af Statsbestyrelsen, vidste han, at intet Helb, ingen Tryghed eller Selvstændighed ere mulige for et Folk, naars dets Forsvar ikke er sikret. Kongen havde udnævnt Hs. Kongl. Højhed til Stor-Admiral, og overdraget ham Befalingen over Liv-Regiments-Brigaden: for den Samling af erfarne Mænd, som efter en ulykkelig Krig skulde underformindsætte Hjælpekilder og med en forandret Grændse be-
 rede Sverrigs Forsvarsanstalter, paatog Kronprindsen sig at være Præsæs. Uden Ønske at blande sig i Regjerings-
 Anliggender, allermindst i Stændernes Overlægninger, kunde denne Herre ej dølge sine Meninger, da Spørgsmaalet var om en Beslutning, som skulde væbne Nationen imod
 uadvortes Angreb og Undertrykkelse.

Det er almindelig bekjendt, med hvilken Iver han bidrog til det for de Svenske Stænder og den Svenske Nation hædrende Skridt, at vise for Verden, efter overstaanden Ulykke, at Sverrig ikke savner Stridsmænd og Forsvare-
 re, saalænge det har Indbyggere, som kunne bære Vaaben.

Det var for at møde en elsket Broder, for at overvære Krigsøvelser, og endeligen for at bese og anføre de Tropper, hvis Chef han var bleven, at Hs. Kgl. Højhed den gde Maj forlod Hovedstaden; allerede ved Begyndelsen af denne Rejse kjendte han sig upasselig, hvilket tiltog, og nødte ham til at opholde sig i Ekstjæ. Hs. Kgl. Højhed kom sig dog saa meget, at han kunde fortsætte en Rejse, under hvilken ingen Anledning forsømtes, til nærmere at lære at kjende Landet, og under hvilken han paa intet Sted standsede, uden at forhverve sig nye Rettigheder til Folkets
 Kjærlighed. I Ramlose mødte han sin Broder, den for sine Kundskaber og sin Dplysning almeent højsagtede og elskede Hertug Friedrich Christian af Holstein-Augustenburg. Deres Møde var tvende Venners, endnu nærmere forenede
 ved Tænkemaade, Dyder og Fortrolighed, end ved selve

Blodsbaandet. Deres Skilsmisse i Helsingborg, Formiddagen den 28de Maj, var rørende, uden at hverken De, eller de som omgave Dem, anede, at det inden nogle Timer skulde afgjøres, at denne Afsked var den sidste, og at denne Dag skulde blive en af de bedrøveligste og ulykkeligste i Sverrigs Aarbøger.

Kronprindsen ankom ved Middagstid til Lviddinge Heide, og imedens Hs. Kongelige Højhed til Hest fulgte de der forsamlede Troppers Bevægelser, begyndte hans Udseende at forandres, Løjterne faldt ham af Hænderne, og snart faldt han selv af Hesten. De nærmest omkringstaaende optog ham, men uden Mæle og Sands; Kronprindsen flyttedes til Lviddinge Præstegaard; Lægemidler anvendtes, men forgjæves, og Hs. Kongl. Højhed hensov Klokken 3 om Eftermiddagen. Et Liv, som Sverrig, som Menneſkeheden ønskede at see forlænget til den yderst mulige Grændse, fluktes paa denne uformodentlige Maade i en Alder, som ikke endnu strakte sig til 42 Aar, og med dette Liv fluktes det Haab, som det Svenske Folk, efter gjennemgangne Ulykker, udholdne Storme, lidte Tab, begyndte med Bished at gjøre sig om en lykkeligere Fremtid.

Lidenden om dette Ulykkestilsfælde udbredede over Hovedstaden og det hele Rige Forbavselse, Bestyrtning og den bitreste Sorg. Kongen, inderligen rørt, sorgende med en Faders og en Konges Følelser, behøvede sin Tillid til Forsynet, sin Kjærlighed til sit Folk, for at bære dette uformodede Slag: det Kongl. Huus nedsmættedes i den dybeste Bedrøvelse, og blev Hds. Majestæt Enkedronningens omme Sorg et rørende Beviis for Hendes Mening om en Tryste, hvis Dyder saa værdigt svarede til hans Byrd af hendes højagtede Et. Raadgiveren og Embedsmanden behøvede at paaminde sig om, at Fædrelandet endnu levede, for at kunne fortsætte deres Syssler: Kjon, Alder, Stand,

gjorde ingen Forskjel i Følelserne ved et uerstatteligt Tab: fra Eltoret til Hytten hørtes samme Klage; Soldaten stod stum ved sit Gевær, og den Fattige troede at have tabt Alt; Sorgen blev lige almeen, som den var retfærdig; den fulgtes hos Mange af Nedslagenhed, hos Andre overgik den næsten til Fortvivlelse.

Saaledes havde fem Maanedes været tilstrækkelige til at befæste en Kjærlighed for Carl August, om hvilken med Visshed kan siges, at den under det længste Livsløb ikke havde ophørt. Og nu, da her staar tilbage i en Skildring at samle hans Egenheder, kan med Sikkerhed tillægges, at i denne Tid, som var kort, det er sandt, men dog ofte tilstrækkelig til at vende Opmærksomheden fra Beundring paa Fejl, har endog det skarpeste Øje ikke hos ham kunnet opdage en eneste.

Hos Overrigs Kronprinds Carl August forenedes alle de Forstandens og Hjertets Egenheder, som fordres hos en Regent, for at gjøre et Land og et Folk trygge og lykkelige. Hans Hukommelse og Fattæevne vare ledsagede af en Skarpsindighed, en Sikkerhed i Omdømme, som aldrig toge fejl af det Sande og Rette: dette Sande og Rette var Formaalet for hans Undersøgelser: Indbildningskraften forlevede ham aldrig: i alle Tømmer forstod han at skille det blot Glimrende og Behagelige fra det Virkelige og Nyttige; selv mere ivrig efter at gavne, end at synes. Ved Kundskabers Indhentelse havde han fulgt denne Retning; mere laa det ham Magt paa at eje dem anvendelige, end ved dem at tildrage sig Andres Opmærksomhed. Arbejde var hans Lidsfordriv, Læsning eller oplysende Samtale hans Glæde og eneste Udspredelse. Med den rette Krigsmands Mod, med en Soldats Styrke i at udholde Møje og lide Mangel, besad han en Anførers Øje, Rutte, Raadvished og udstrakte Omfatning; ingen Regjeringsgreen var af ham

ukjendt, ingen middelmaadig forstaaet. Han var født med
 livlige og varme Følelser, men tillod ingen af dem at over-
 vælde sig. Selv de ædleste iblandt dem, som ere Dydens
 Støtte og Menneskehedens Trøst, fik af Forstanden og
 Retfærdigheden forestrejne Grændser. Godheden, malet i
 hans Udseende, i hans Tale, i hans Bevægelser, overgik
 aldrig hos ham til Svaghed. Hans Medlidenhed, styret af
 Dommekraften, levede aldrig til Velgjerninger, som et Mid-
 del til at befrie sig for Nødens Raab, men som en Pligt
 imod den lidende Menneskehed: indskrænket i egne Fornø-
 denheder, udelukkende alle, som kunde undværes, havde han,
 som Privat, været sparsommelig for at kunne være velgjø-
 rende; var som Regent bleven arvaagen Huusholder for sig
 og Staten, for at give Nationen Exempel, Løttelse i deres
 Byrder, Staten Kraft og hele Riget Velstand. Naar han
 modtog Nogen, stode det med en Venlighed, en Medliden-
 hed, som dog aldrig formindskede hans Værdighed. Saa
 Tyrster, saa Mennesker have været mere frie for Stoltthed
 og Forsængelighed; men saa mere ivrige i den rette Højheds
 Bevarelse ved Reenhed i Sæder, Værdighed i Opførsel og
 en bestandig Erindring af hvad de ere, af hvad de bør være.
 Alvorlig i Befaling, uden overdreven Strengthed; varsom
 og forsigtig, uden Forstillelse eller Konst; solende Forurets-
 telse, men uden Hævnelyst; taknemmelig med Varme, døm-
 mende Enhver efter hans Gjerninger, ikke efter afvigende
 Meninger; givende Angeren sin Forladelse, Svagheden sin
 Medlidenhed, men sin Afgtelse alene til Redelighed og For-
 tjeneste, sit Venskab, og dette fuldkommen og urøggeligt,
 til den prøvede Trofæ, havde han gjort Retfærdigheden til
 Leder af alle sine Handlinger. Afgtelse for det højeste Væ-
 sen og for Religionen gav hans Dyder den sidste Fuld-
 kommenhed. Samtiden skal for Efterverdenen bevidne
 Sandheden af denne Skildring, og begge skulle beklage, at

den nu behøvede at gøres, at den ikke først i en lang Fremtid maatte bekræftes af et endnu mere talende Vidne: Sverrig, efter en langvarig Regjering roligt, fredet, anseet og lykkeligt.

Sverriges dyrebare og ømt begræbte Kronprinds Carl August skal dog ikke ophøre at gavne dette Rige; hans Exempel skal i alle Tider sige til Sverrigs kommende Tronfølgere: Bliver, som han, elskede; fortjener, som han, at blive det! Fra det Sted i dette Tempel, hvor Svea forestilles vaagende og sorgende over livløse Levninger, som vore Dine og vore Hjerter følge, synes hans elskede Røst endnu at tale til os: Svenske! Eders Sorg hædrer mig; men hædrer Eder selv! Hæver Eders tapre og væbnede Arme imod Eders Fiender, men strækker dem mildt omfavnende imod hverandre, imod hver og en Søn af den fælleds Moder, Fædrelandet: bliver enige, rolige, tarvelige, vindsfribelige, fremfor alt retfærdige, om I ville være frie og selvstændige: bliver, som Eders Fædre, ved Mod, Visdom og Standhaftighed lykkelige indbyrdes og fredede iblandt Nationerne! — Hører, forestiller Eder altid at høre denne Røst fra en Grav, som nu tilslutte, for at gemme et Hjerte, som da først ophørte at elske det Svenske Folk, da det ophørte at slaae og føle.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Fader var den Durchlauchtigste Fyrste og Herre Hertug Friedrich Christian af Holstein-Sönderburg-Augustenburg.

Hs. Kongl. Højheds Fru Moder var den Durchlauchtigste Fyrstinde og Frue Charlotte Amalia, født Hertuginde af Holstein-Plön.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Farsfader var den Durchlaughtigste Fyrste og Herre, Hertug Christian August af Holstein = Sønderburg = Augustenburg, hvis Gemalinde var den Højvelbaarne Frue Frederike Louise, født Grevinde Dannefskiold Samsøe.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Faders Farsfader var den Durchlaughtigste Fyrste og Herre, Hertug Friedrich Wilhelm af Holstein = Sønderburg = Augustenburg, som var en Sennesøns Sennesøn af Kong Christian den Tredie til Danmark og Norge, og havde til Gemalinde den Højvelbaarne Frue Sophie Amalia, født Grevinde von Ahlefeld.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Faders Morfader var den Højvelbaarne Herre, Grev Christian Gyldenløve til Samsøe, Geheimeraad, Statholder i Norge og Ridder af Elephant = Ordenen i Danmark, hvis Frue var den Højvelbaarne Charlotte Amalia, født Grevinde Dannefskiold.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Morfader var den Durchlaughtigste Fyrste og Herre, Hertug Friedrich Carl af Holstein = Plön, hvis Gemalinde var den Højvelbaarne Frue Christina Ermegaard, født Grevinde af Reventlow.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Morfaders Fader var den Durchlaughtigste Fyrste og Herre, Hertug Christian Carl af Holstein = Neuburg, hvis Gemalinde var Fru Dorothea Christina von Achelberg.

Hs. Kongl. Højheds Fru Moders Hr. Morfader var den Højvelbaarne Greve Christian Ditlef Reventlow, Geheimeraad og Ridder af Elephanten i Danmark, hvis Frue var Benedicta Margaretha Brochdorff.

ben
tid
Gv
fre

At
fo
vi
ei
n
r
i
e

